

קורבן הכנרת - או

שופת לפשע, או האם ידעה על הפשע? מי הם שמעון וערה לוריה?
חלק מהתשובות לשאלות אלה נמצא מעבר לים, בישראל, מולדתם של שבת האחרון, בשעת לילה מאוחרת, בליל שבת האחרון, התדפקו שוטרים במדים אזרחיים על דלת דירתה של גיטה ליבסקי, אלמנה ומהם למלאכה, ברחוב נחום 8 בתל-אביב. האם את חולצה "כח" שאלו אותה. "מה פתאום? אני בהחלט בריאה!" תמחה האשה. "זה הכל, רק רצינו לדעת". "מי אתם?" נזכרה גיטה לשאול. "אנחנו מהמשטרה", השיבו ה"שוטרים והסתלקו.

כעבור שעה טובה הופיעו שוטרים בדירה, הפעם במדים, לפניהם אותה השאלה. הם באו לברר, לפי בקשת האינטרפול, מה האמת בטענת הזוג לוריה שהם מיהרו לישראל בגלל מחלת אמה של ערה. גיטה ליבסקי עדיין לא ידעה במה המדובר. למחרת בבוקר מיהרה אל דירת הוריה של חתנה, משפחת לוריה, סיפרה להם על הביקורים המוזרים. צמח לוריה, אביו של שמעון, העובד כסוכן פרסום, מיהר למשטרה. שם נודע לו כי קושרים את שם בנו עם רצח היהלומן בבלגיה. "אלו אינן עדיין שום אימות לזה", הודיעו לו.

מבלי לדעת ששמעון וערה עצורים כבר בפאריס, שלח האב מברק לפי כתובתם באנטורפן: "מוזעזעים מהשמועות. הראש למעלה. מכתב בדרך. ההורים."

★ ★ ★

מפה מוכתמת קצאו

רק ביום ראשון בבוקר נודעו להורים פריטי מעצרו של שמעון וערה מהעיתונים. לראשונה סרבו להאמין לעובר דות, ניסו להתנחם ששמות ילדיהם השתרבו בבו לפרשה במקרה. אולם לאט-לאט התגנבו משפחות מעדי להלם הראשון. כי בני הרבה פרטים שלא היו ידועים לאחריהם, ושהציגו באור שונה לחלוטין את פרשת הרצח באנטורפן.

שמעון הוא בנה הבכור של משפחת לוריה. הוא נולד בתקופה כשאביו, צמח היה עוד פועל בניין, שנודד במושבות אחר עבודתו. הוא היה בן ארבע כשהתגלה לרא-

ישראל עמד לצאת רק למחרת, בשבת בבוקר. הם שכרו חדר במלון שהתעופה, הספיקו אף לסעוד צהרים במסעדה המקומית.

בשעות אחר-צהריים הקיש מפקח מש"טרה צרפתי על דלת חדרם במלון. "אתה שמעון לוריה?" שאל. שמעון, גבה קומה, ממושקף וגיניגי השיב ב"הן" רפה. "אנחנו מהמשטרה", אמר הקצין. "כן, אני יודע", השיב שמעון מיד, בקור רוח, "זה בקשר עם האיש שהרגתי".

כאשר הוזעקו למקום שוטרים, ששמו כבלים על ידיו, התחנן שמעון שיניחו לו אשתו וילדתו להמריא לישראל: "אשתי לא ידעה דבר, היא חפה מפשעו! זעקו, אולם השלושה נלקחו במכונית לפאריס, לכלא."

שמעון לא גילה כל התנגדות, שיתף פעולה עם חוקריו. התברר שהיה זה הוא שטיפל אל ארמאן מייטלס אל הבורסה, ביקש אותו לבוא לדירתו על מנת לשחק שאח"מ, משחק בו היו השניים מתמודדים לעיתים קרובות. שעה שהגיע ארמאן, שלח שמעון את אשתו לטייל בחוף עם הילדה. בשעת המשחק הנחית שמעון לארמאן מת אמייתי. הוא דקרו בסכין והכה אותו בגרון. את הגופה נטל שמעון למעבדתו שבדירה.

שם גם ביתר אותה. את הדם שטף בכיור המתקשר בצינור פלאסטי עם כיור במטבח. הוא טחב את אברי הגופה במכות מרתות לתוך שקי הניילון המיועדים לכביסה ולוככים הנמסרים למכבסות, הכניס אותם בהסתר ל"מכוניתו של ארמאן והובילה אל שפך הסחלה, שם השליך את השקים לבור ביוב, כשחזר הביתה כבר הכינה לבו את אשתו ארוחת ערב. לדבריו, לא הבחינה כלל במה שהתרחש בינתיים בדירה. למחרת, כשיצאה לעבודה, השלים שמעון את מלאכת ניקוי כתמי הדם בדירה. את היהלומים, שהיו ארוזים אצל ארמאן בשקיקי ניילון, החביא בכיסו.

★ ★ ★

"האם את חודה?"

מה הביא בעצם את הסטודנט היהודי-ישראלי, בן 26, לביצוע הרצח היה מחריד? האם היה זה רצח מתוכנן ברם קר למטרות שוד? האם היתה ערה אשתו

חייל קרבי שמעון לוריה (במשקפיים, כורע, שלישי משמאל) במדי צה"ל ביחידה קרבית, זמן קצר לפני שיצא לפעולת התגמול בכינרת, ממנה חזר מוכה הלם, מכה שהשפיעה קשות על מנהו הנפשי עד הזמן האחרון.

שם. בשעות אחר-צהריים נטלה שמיכת לאחז כמות של יהלומים, שהיה מייכת לאחז משותפי האב, על מנת למסרה לקונה בבוקר-סו של אנטורפן. בשעה אחת והצי, לאחר הפולקסוואגן הבתולה של ארמאן. ראו אותה בבורסה בשעות אחרי הצהריים. בארבע ו"חצי ערך טילפן אליו אלמוני לבורסה, ובעקבות שיחה זו עזב את המקום כושב. רשות יהלומים במשקל של 922 קאראט. מה קרה בין יום שלישי אחר הצהריים ועד ליום הרביעי בשעה תשע בבוקר, ה"שעה בה התגלתה גחיתו של ארמאן? בתש"ו בה לשאלה זו קיוו החוקרים למצוא את המפתח לרצח.

בכיסו של הנרצח נמצא פנקס כתובות קטן, בו רשם שמות מכריו וכתובותיהם. חוקרי משטרת אנטורפן הלכו מכתובת ל"כתובת, לפי הרשימה שבפנקס. ארבעה אני שים אצלם ביקרו הכירו אמנם את ארמאן, אולם לא ראוהו באותו יום והצליחו להוכיח אליבי משכנע.

הכתובת החמישית היתה באות "ל": "לר-ריה, רחוב לאמורנייר 213." כאשר הגיעו לשם חוקרי המשטרה, מצאו את הדירה נעור לה. זה כבר היה ביום חמישי. שוערת הבית סיפרה לשוטרים: לוריה מכר אתמול את מכונית הפולקסוואגן שלו ונסע עם אש"תו. לאן? הוא אמר שהוא חוזר לתל-אביב. האמא של אשתו, חולה.

התברר ע"פ שלפני שיצא ברכבת של שמונה ערב, מאנטורפן לבריסל, הספיק שמעון למכור את המכונית, לחסל את חובו בחנות המכולת. אשתו הודיעה בבית-הספר בו לימדה עברית שלא תבוא לעבודה למ"חרת. שמעון נפרד משכניו.

החיפושים אחרי הזוג לוריה בין אנשי הקהילה היהודית באנטורפן ובין הישראלים שהוהים במקום, לא העלו דבר. היה ברור שהזוג הצליח להימלט, לצאת מגבולות ה"מדינה.

★ ★ ★

שאתימת

ריאות טלגרפיות דחופות שוגרו באמצעות האינטרפול לכל המשטרות ב"אירופה, הודיעו כי "פושע בשם שמעון לוריה עלול לנסות לצאת במטוס לישראל", וביקשו לעצרו. בינתיים החלו החוקרים ל"שזור את מעשה הרצח בדירתם של בני ה"זוג לוריה.

אותה שעה טסו שמעון וערה לוריה, עם ילדתם בת ששת החודשים, טל, מבריסל לפאריס. הם הגיעו לשדה התעופה אורלי בשעות לפני הצהריים, אולם המטוס הבא ל-

ב ארבה הגיבו, מספרת אגדה פלא-מית עתיקה, הביס את אנטיגונוס פנקס העריץ, כרת את שתי ידיו והשליכן לנהר הסחלה. מאז נקראת העיר הבלגית ה"ש" כנת על שפך נהר הסחלה בשם אנטורפן - שפירושו: השלכת ידיים.

שלושה פועלי ניקון, שעסקו בשבוע ש"עבר בניקוי תעלת ניקון ליד שפך הסחלה, דימו הנניע כי גילו את יקונו של אנטיגונוס. משק הניילון נמצאו במקום ביצבו שתי זרועות כרותות מגואלות בדם. אלא שמל-כדות היו בתוך אותו שק גם שתי רגליים כרותות. בשני שקי ניילון אחרים, שנמצאו באותו מקום, נמצאו גם שאר חלקי הגוף: גופה וראש, כל אחד בשק נפרד.

המשטרה הבלגית, שהוזעקה למקום, לא יכלה לזהות את הגופה המבותרת. אולם בחיפושים שנערכו מיד בסביבה נמצאו שני חלקי לבוש המוצי דם, שהיו שייכים, כנראה, לגחיה המבותרת. על רצועת ה"מגבעת במכסה על פני המים, נמצאו ראשי תיבות: א. מ. ובתוך מעיל תחתון, ספוג בדם אף הוא, נמצא תיק תעודות שפיענחו את ראשי היחידות.

קרבת הרצח האכזרי ביותר שבוצע ב"בלגיה מזה עשרים שנה, זוהה כארמאן מייטלס (32), בן למשפחת יהלומנים יהודים, הגרה ליד אנטורפן. הוא היה שסוע כולו. שש דקירות סכין התגלו בחוזה. גולגלתו פוצחה במכשיר חד, כנראה גרזן. אצבעות ידו הימנית נקטעו, גם הוא נרצח במכת גרזן. אבריו נוסרו בעזרת מסור קצבים.

עוד טרם התגלתה זהות הרוצח ומה יכ"לה להיות סיבת הרצח, החלה רוח רפאים מדיונית מרחפת מעל לבלגיה, היא זכתה בעתונות ובפי ההמונים לכינוי: "המפלצת מאנטורפן!", כינוי שלהחלה חלחלה וסיוטים, שלא היו כמותם באירופה המערבית מאז הסיט של "הרוצח מדיסלדורף!"

★ ★ ★

הקריאה הטלפונית

שעה ששה עשר נסיונות אימים אדות ה"את קוראית בספרות אימים אדות ה"גחיה שהתגלתה, ושעה שהקהילה היהודית במקום, שארמאן מייטלס היה מוכר וידוע בה, היתה אחוזת זעזוע, ניסו החוקרים המ"טרה הבלגית לשחזר את שעותיו האחרונות של הנרצח, כדי להגיע אל עקבות הרוצח. הפרטים שנאספו בבית הוריה של מייטלס, אצל מכריו, עדויותיהם של האנשים שראוהו ביום שלישי האחרון, הצטרפו במהרה לפסי-פס שאיפשר את שיתחור הרצח.

בבוקר יום שלישי שוחח ארמאן מייטלס טלפוני, מחחילתו שבבארצ'ס, עם כמה אנ-

עוד מעט קט... והופ... וגם אנחנו הורים, כתבו שמעון וערה על גבי תמונה זו, שצולמה בדירתם באנטורפן, ביולי 1961. דירתם רוהטה בצניעות, בעיקר מבולי עץ אותם חשב שמעון ברחוב סמוך.